

16. JÉZUS A KÁNAI MENYEGZŐN

(János 2,1-12)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 2.

(Egyházi iskolai munkafüzetben: 16/A.)

Az alábbiakban két óravázlat javaslat található, melyből az 1. óra az állami iskolákban történő hit- és erkölcstan óra vázlata (illetve az egyházi iskolák 1. órájának vázlata), a második pedig csak az egyházi iskolák számára javasolt.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom: Biblia magyarázó jegyzetekkel, Budapest, 2010; Bibliai lexikon gyerekeknek, Budapest, 1987; Bibliai nevek és fogalmak, Evangéliumi kiadó, 1988; Jubileumi kommentár, Budapest, 1993; Kálvin János: János evangéliuma magyarázata I. Kálvin Kiadó, 2011; Keresztyén Bibliai Lexikon I-II. Kálvin Kiadó, 2004.; Tegez Lajos: Gyermek istentiszteleti tanítások, Kálvin Kiadó, 1990)

Kána – Település Galileában, Názárettől 13 km-re északi irányban. Híres volt hűvös forrásairól és árnyas fügefáiról.

Menyegző Jézus korában – A leendő férjet vagy feleséget a szülők választották ki gyermekeiknek, sokszor már egészen fiatal korban. A fiú apja ment el tárgyalni a házasságkötést illetően. A vőlegénynek legalább 13 évesnek kellett lennie, a menyasszony nem lehetett 12 évesnél fiatalabb. A jegyesség alatt a fiú nem láthatta jegyese arcát. Az arcát takaró fátylat csak az esküvő napján vehette le. A házasságot a vőlegény apja kötötte meg, egymásba téve a fiatalok kezét és megáldva őket. Ez után kezdődhetett meg az ünnepség, amely 7 napig tartott. Az emberek bort ittak, vidámak voltak, közben találós kérdéseket adtak fel (Bír 14,12). A család számára szégyent jelentett, ha elfogyott a bor.

Tisztálkodási rend, kövedrek – Az eredetileg papokra vonatkozó tisztasági előírásokat Jézus korában már általánosan gyakorolták az emberek is a mindennapokban. Nem csak a higiéniai szempontok miatt lett elterjedt ez a gyakorlat, hanem vallási okokból is (pl. Mt 6,17; 15,2; 23,25; 27,24; Mk 7,1–4; Lk 11,38; Jn 13,5–14). Ezeknek az előírásoknak a megtartásához használatos vizet tartották a kövedrekben.

1 métréta – megközelítőleg 40 liter

násznagy – A menyegző szertartásmestere, a vőlegény barátai közül jelölték ki sorsolással. Felügyelt a szolgálókra és a felszolgált ételre, borra. Ezért visznek először neki a szolgálók a borra változtatott vízből.

jel – Olyan cselekvés, magatartás, amely valamire felhívja a figyelmet. Az Újszövetség Jézus személyének és küldetésének nyomatékos adó, teofániát kifejező jelként, csodaként használja a kifejezést. Sokszor párban szerepel a csoda szóval. A történetben a borra változtatott víz csodája Jézus messiási hatalmának és isteni dicsőségének a jele a tanítványok felé.

tanítványai hittek benne – A csoda láttán a tanítványokban tudatosul, hogy kicsoda az a Jézus, akit követni kezdtek. A csodával Jézus nem hitet akar ébreszteni bennük, hanem a meglévő hitet akarja megerősíteni. Míg korábban erőtlenség és bizonytalan hittal követték őt, most végre szilárdan kezdtek ragaszkodni hozzá, elismerve, hogy ő a Messiás, amit már azelőtt is hirdettek nekik róla.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(*Felhasznált irodalom:* Friedrich Schweitzer: Hit és vallás, Kálvin Kiadó, Budapest, 1990.)

Az elsős gyermek hite még mitikus-betű szerinti hit, ezért a történetek hőseit, szereplőit kiszínezi, mitologizálja a fantáziájában. Nem más ez, mint egyfajta példakép keresése, vagyis az ő szavaikból, viselkedésükből, az adott helyzetre adott reakcióikból viselkedési mintát igyekszik kiolvasni és magáévá tenni. Ezért kiválóak az ilyen korú gyermekek tanítására a Jézussal kapcsolatos történetek.

A csodák természetes időszaka az óvodás kortól megközelítőleg 7 éves korig tart, amikor a mesék varázslatos világa egybeolvad a kisgyermek valódi tapasztalataival. Önzése ez időtájt természetes. A világ, amelynek középpontjában Ő áll, varázslatok és csodák színtere. Gyermeki vágyai megvalósulásának eszközei nem ismerik a lehetetlent. A csodák világa, így a kánai menyegző története is nem áll messze az elsős gyermektől. Azonban rá kell mutatnunk, hogy ez a csoda önmagán túlmutató jel, Jézus hatalmának és dicsőségének bemutatása.

A kánai menyegző története által rámutathatunk arra, hogy Jézus odafigyel ránk, tudja, ha valamiből hiányunk van. Velük, családjukkal is előfordulhatott már, hogy valami elfogyott, valami hiányzott, amire nagy szükségük lett volna.

A történet alapján megtaníthatjuk:

- ❖ Bátran elmondhatják Jézusnak, ha valami hiány van az életükben, ha valami bántja őket.
- ❖ Jézusnak csodálatos hatalma van, ezért meg tudja oldani a legnehezebb helyzeteket is, segít.
- ❖ Előfordul, hogy türelmesen várunk kell a helyzet megoldására.

Az alábbiakban két óravázlat javaslat található, melyből az 1. óra az állami iskolákban történő hit- és erkölcstan óra vázlat (illetve az egyházi iskolák 1. órájának vázlat), a második pedig csak az egyházi iskolák számára javasolt.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Jézus csodát tud tenni.

Kognitív cél: A gyerekek ismerjék meg a kánai menyegző történetét, amelyben Jézus az első csodáját teszi.

Affektív cél: A szükségletek és a hiányérzet érzelmi hátterének feltárása a csoportban.

Pragmatikus cél: Legyen számukra természetes, hogy elmondják Jézusnak, ha valami bánat vagy szükség van az életünkben (és természetesen azt is, ha örömben van részük).

Az óra fő része	Javaslatok	Felhasznált taneszköz, módszertani javaslatok
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Az alábbi feladatok közül a csoport összetételét figyelembe véve válogathatunk: Lakodalom készül Mondjuk el a gyerekeknek, hogy lakodalomra készülünk, és azt a feladatot adjuk nekik, hogy a lehető legszebben terítsék meg a lakodalmas asztalt. A menüsor	A terítéssel, az asztal díszítésével megalapozzuk az óra hangulatát. Anyagszükséglet: asztalterítő(k), papír vagy műanyag tányérok, műanyag poharak, műanyag evőeszközök, szalvéta. Egy lakodalom fontos része az ünnepi menüsor. Közösen

	<p>Vajon milyen ételeket szolgálnak fel egy lakodalomban? Gyűjtsünk össze a gyerekekkel előételeket, főételeket és desszertneveket.</p> <p>Esküvői kép 1. Mondjuk a gyerekeknek, hogy esküvői képet szeretnénk készíteni. Válasszunk menyasszonyt, vőlegényt és kérjük őket, hogy álljanak be középre. A többiek eldönthetik, hová állnak és kik lesznek (barátok, ismerősök, rokonok).</p>	<p>tervezzék meg az ételsort. Írjuk fel étlap formájában a táblára azokat az ételeket, amelyeket szívesen fogyasztanának egy ilyen alkalomkor.</p> <p>Anyagszükséglet: iskolai tábla A szituációs játék lehetőséget teremt a bevonódásra, érzelmi érintettségre.</p> <p>Néhányukat érintsük meg és így kérdezzük meg tőlük, kik ők és miért oda álltak. Ezek után készítsünk róluk fényképet.</p> <p>Majd jelentsük be, hogy elfogyott valamelyik étel azok közül, amit felírtunk az étlapra és már nem tudnak belőle felszolgálni.</p> <p>Ismét járjunk körbe és tegyünk fel kérdéseket: Mit gondolnak a kialakult helyzetről? Hogy éreznek most?</p> <p>Anyagszükséglet: fényképezőgép</p>
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>Történetmondás vázlata</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jézust meghívják a lakodalomba. (2,1-2) • Mária megosztja Jézussal a család gondját. (2,3-5) • Jézus megoldása a gondra és a szolgák engedelmissége. (2,6-8) • A násznagy csodálkozása. (2,9-10) • A tanítványok hite. (2,11-12) 	<p>Az által, hogy a történet elbeszélése a lakodalmassal melletti történik, a gyermekek maguk is részeseivé válnak a történetnek, mélyebben beleélhetik magukat.</p> <p>Ültessük le a gyerekeket a megterített, ünnepi asztalhoz, úgy tanítsuk őket. Kínáljuk őket sós pereccel, sós ropival, csokoládéval, amire szomjazni fognak. Inni ne öntsünk nekik.</p> <p>Egy üres kancsóból próbáljunk közben önteni a poharakba, majd csüggedten tegyük félre a kancsót. A kancsóba öntsünk poharakkal vizet, míg meg nem telik. Öntsünk a kancsóból a gyerekek poharába. Bízassuk a gyerekeket is, hogy kóstolják meg az innivalót. Eddigre már megszomjaznak, és különösen értékelni fogják</p>
<p>Elmélyítés</p>	<p>A csoport összetételét figyelembe véve ismét választhatunk a feladatok közül: Ki tudta? Szedegettsük össze a szereplőket (akár rajzoljuk is őket a táblára) és</p>	<p>Beszélgessünk a gyerekekkel arról, hogy Jézus miért tesz csodát (szeretetből, gondoskodásból,...) és</p>

	válogassuk ki, hogy igazából kik tudtak arról, hogy Jézus mit tett. Esküvői kép 2. Kérjük meg a gyerekeket, hogy ismét álljanak be az esküvői képbe. Most a kánai menyegző szereplőivé válnak. Munkafüzeti feladatok feldolgozása	miért nem(hogy mások elismerjék, hogy feltűnjön,...) Situációs játék: Ismét érintsük meg őket, hogy elmondhassák, melyik szereplő bőrébe bújtak. Majd kérdezzük őket, hogy élték át a csodát, mit gondolnak róla? Munkafüzet 4. feladat
Aranymondás:	„Ezt tette Jézus első jelként a galilea Kánában, ..., és tanítványai hittek benne.” János 2,11	Vágjunk ki rajzlapból kőveder formákat, majd írjuk rájuk az aranymondás szavait. Nyomatott nagybetűkkel írjuk, hogy könnyebb legyen a gyerekeknek elolvasni. BluTack-el rögzítsük őket a táblára írással befelé. Hívjunk ki annyi gyereket, ahány kővedrünk van. Adjunk az első gyerek kezébe egy plüssállatkát és kérjük meg, hogy próbálja vele eltalálni az egyiket. Ha sikerült, megfordítjuk a vedret és láthatóvá válik rajta a szó. Minden szót együtt olvassunk fel hangosan. Ha nem sikerült, más próbálkozhat helyette. Mikor a teljes aranymondás látható, háromszor olvassuk el együtt hangosan, váltakozó hangerővel.
Elmélyítés, munkáltatás	Munkafüzeti feladatok feldolgozása	Munkafüzet 1-3. feladat (Házi feladatra is adható)
Ének javaslat	Lakodalom készül	Tankönyv, ének melléklet, 75. oldal

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Gyurmavödör:

Készítsünk a gyerekekkel vödröket gyurmából vagy agyagból, amit haza is vihetnek.

2. Drámapedagógiai játék: Pokrócos játék

A játék leírása:

Két csapatot alkotunk: fiúk-lányok

A csapatokat egy pokróc választja el egymástól, melyet két segéd tart. A csapatok közül egy lány ill. egy fiú előbbre lép a többiek közül. Lényeges tehát, hogy a lányok és fiúk ne lássák egymást. A pokróctartók hármat számolnak és lerántják a takarót. Nagyon gyorsan kell kimondani a lánynak a fiú nevét, a fiúnak a lány nevét. Az kapja a pontot, aki előbb kimondta a hirtelen meglátott társának a nevét.

3. Drámapedagógiai játék: Ki szól?

A játék leírása: A pokróc mögül megszólal egy lány. A fiúk közül valakinek meg kell nevezni, hogy kinek a hangját hallotta.

4. Állókép alkotása: esküvői jelenetek 1. előkészületek a fiúknál, előkészületek a lányoknál
2. jelenetek a lakodalomban 3. „piros szörp” töltése kancsóból koccintás

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT 2. (A KIEGÉSZÍTŐ ÓRÁHOZ)
(Egyházi iskolai munkafüzetben: 16/B.)

Fő hangsúly: Jézus csodát tud tenni.

Kognitív cél: A történet elmélyítése és az ismeretek játékos ismétlése

Affektív cél: Jézus hatalma csodálkozásra készíti az embert. Segítsük őket, hogy tudjanak ők is rácsodálkozni Jézus hatalmára.

Pragmatikus cél: Legyen számukra magától értetődő, hogy Jézus tud csodákat tenni, és ezt fogalmazzák is meg.

Az óra fő része	Kapcsolódó tevékenység	Felhasznált taneszköz, módszertani javaslatok
<p>Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása</p>	<p>Ismételjük át a <i>Lakodalom készül</i> kezdetű éneket, és jelenítsük meg mozgással is</p> <p>Kakukktojás: A gyerekekkel körbe ülünk. Sorban haladva mindenki mond egy szót, nevet, ami a történetben szerepel. Ha valaki nem oda illő szót mond (véletlenül vagy szándékosan), akkor a többieknek fel kell ismerniük és azt kiáltaniuk: „Kakukktojás!”</p> <p>Töltsétek meg!</p> <p>Staféta Az iskolapadokat rendezzük át úgy, hogy a terem egyik végéből akadályoztatás nélkül át lehessen jutni a másikba. Osszuk a gyerekeket 2 csoportba és álljanak az osztály egyik végébe. A másik végébe helyezzünk 2 széket. A székre helyezzünk tálcát, arra pedig egy kancsót, amibe előzőleg szörpöt öntöttünk. (Annak érdekében, hogy ezt a gyerekek ne lássák, érdemes műanyag kancsót használni, vagy valamivel bevonni az üveget.) A csoportok mellé is helyezzünk egy-egy asztalt. Tegyük ezekre is tálcát, arra pedig vízzel $\frac{3}{4}$-éig töltött poharakat. A</p>	<p>Figyeljünk rá, hogy legyen elegendő hely a mozgáshoz.</p> <p>Szükséges elegendő hely a gyerekek körbe ültetéséhez. A játék elősegíti a történet verbális ismétlését, a koncentráció fejlesztését.</p> <p>A játék lehetőséget teremt a történet adott részletének játékos rögzítése.</p> <p>Szükséges elegendő hely a mozgáshoz.</p> <p>Eszközigény: tálcák, kancsók, műanyag poharak, szörp</p>

	<p>gyerekek lesznek a szolgáltók, akiknek a feladata az lesz, hogy töltsék meg a „korsókat”. Amikor az első szolgáltó visszaért a korsótól, akkor indulhat csak a másik. Futni nem szabad! (Nehogy kilötyögtessék a vizet.) Ha szükséges, játék közben töltsük újra a poharakat. A játék végével rendezzük vissza a termet és kínáljuk meg őket a „borral”.</p> <p>Tanács: Ha félünk, hogy csupa víz lesz minden, a következő játékot javaslom:</p> <p>Közös rajz: Osszuk csoportokra a gyerekeket. Minden csoportnak helyezzünk a földre egy nagyméretű lapot, amire előzőleg egy kövedret rajzoltunk. Kapjanak egy filctollat is csoportonként, amire vékony zsinegeket kötöttünk. Az lesz a csoportok feladata, hogy megtöltsék a kövedreket, vagyis, hogy a zsinegeket fogva, együtt fessék be.</p> <p>Kóstoló: Kérdezzük meg a gyerekeket, hogy ki vállalkozna italkóstolásra. Kóstoltathatunk többféle innivalót is egygel, vagy mindenkivel mást. Kössük be a jelentkezők szemét, mielőtt megkóstolnák, amit kínálunk. Kérjük meg őket, hogy hangosan véleményezzék ízlik-e, finom-e, amit adtunk nekik.</p>	<p>A játék a történet adott részletének játékos rögzítése mellett elősegíti a csoportépítést.</p> <p>Eszközigény: nagyméretű lapok, filctollak, vékony zsinegek</p> <p>Érzékelés fejlesztése által a történet adott részletének játékos rögzítése.</p> <p>Eszközigény: poharak, különböző gyümölcslevek (almalé, narancslé, baracklé), csapvíz, sós víz, édes víz, Cola.</p>
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>Történetmondás vázlata A gyerekek felé feltett kérdések segítségével beszéljünk a történetről.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Meg tudják magyarázni, mi a csoda? ❖ Mi volt a csoda ebben a történetben? ❖ Mi történik a csodakor? (valami megváltozik, valami új jön létre) ❖ Miért tudott Jézus csodát tenni? ❖ Kik tudtak a csodáról? ❖ Kik miatt tette Jézus ezt a jelet és miért? ❖ Tehetnek emberek is csodákat? ❖ Történhetnek ma is csodák? 	<p>A kérdések lehetőséget adnak arra, hogy a gyerekek szabadon kifejezhessék véleményüket. Ez egyben jelzés is a hitoktatónak, hogy megértették-e a gyerekek az előző órán a csoda jelentőségét, illetve lehetőséget ad, hogy a megfogalmazott cél felé terelje a gyermekeket.</p>
<p>Elmélyítés,</p>	<p>Munkafüzeti feladatok feldolgozása</p>	<p>Munkafüzet 1-3. feladat</p>

munkáltatás		A 3.b. feladat házi feladatként adható.
-------------	--	---

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Kóstoló

Kérdezzük meg a gyerekeket, hogy ki vállalkozna italkóstolásra. Kóstoltathatunk többféle innivalót is eggyel, vagy mindenkivel mást.

Kössük be a jelentkezők szemét, mielőtt megkóstolnák, amit kínálunk. Kérjük meg őket, hogy hangosan véleményezzék ízlik-e, finom-e, amitadtunk nekik.

2. Csodakép (Előkészületet igényel)

Előkészület: A rajzlapok teljes területét rajzoljuk be vastagon a piros zsírkrétával. Ez után fessük le a lapokat a sötétkék tussal úgy, hogy mindenütt elfedje a zsírkrétát. Hagyjuk száradni, majd fekete filctollal rajzoljunk ki rá egy kőkorsót.

Munkáltatás a gyerekekkel: A megszáradt lapokat adjuk a gyerekeknek, és kérjük meg őket, hogy kaparják le a kőkorsóról a tust. A kaparás hatására a korsóban lévő „víz” „borrá” változik majd.

Eszköz- és anyag igény: tetszőleges méretű rajzlapok (legcélszerűbb az A5, A6-os méret), piros zsírkréta, sötétkék tus, ecset, kaparásra alkalmas eszköz – pl. hegyes végű grillpálca

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

EGYHÁZI ISKOLAI HIT- ÉS ERKÖLCSTAN MUNKAFÜZET (HETI 2 ÓRA)

* feladat

„A lakodalmas nép evett, ivott, majd mindenki Jézusra figyelt. Figyeld meg, hogy mi mindent ettek, ittak meg a vendégek! Az első képen karikázd be, mi fogyott el!”

Instrukció: elfogyott a bor, a kenyér, szósza a kenyérhez, apró gyümölcs, néhány tojás.

* feladat

„Játszunk bingót a történet matricás képeinek a segítségével!”

Instrukció: A matricás mellékletben 9 darab kép található a történethez, mely az alábbiakban leírt módon játszható.

BINGÓ:

A matricákat tetszőlegesen ragasszák be a gyerekek a bingó 3*3-as táblázatába. Ezután a hitoktató rakja bele egy dobozba az ő képeit, majd sorban húzza ki a képeket. A kihúzott képeket a gyerekek megkeresik a táblájukon. A megtalált képeket tetszőlegesen bejelölhetik. Akinek egy sorban, vagy átlósan 3 találat van, elkiáltja magát, hogy bingó. Lehet ilyenkor osztani valamilyen ajándékot, vagy csak megdicsérik a gyermeket, hogy milyen figyelmes volt stb.

A témához felhasználható énekek:

Dicsérjétek az Urat: 13. Az ételért az italért –kánon (+hk.)

Hittan Könyv: Lakodalom